

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри організації
медичного забезпечення збройних сил
доктор медичних наук, професор

Михайло БАДЮК

« 30 » 08 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

вид дисципліни _____ професійно-спеціальна підготовка (вибіркова) _____
(загальна підготовка (обов'язкова/вибіркова) / професійна підготовка (обов'язкова/вибіркова))

форма навчання _____ денна _____
(денна/заочна)

Київ – 2020/2021 навчальний рік

1. Опис курсу та Веб-сайт його розміщення;

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Тактична медицина” є умови, засоби та алгоритми надання допомоги постраждалим в бойових та не бойових умовах.

Навчальна дисципліна “Тактична медицина” належить до циклу вибіркових дисциплін, викладається на передвипускному курсі навчання за рівнем вищої освіти: другий (магістерський); ступенем вищої освіти: магістр медицини; спеціальністю: 222 «Медицина»; спеціалізацію: “Загальна практика – сімейна медицина.

Дисципліна поглиблює знання щодо вимог документів, що регламентують організацію та проведення підготовки військовослужбовців з тактичної медицини; табельних індивідуальних та групових засобів медичного оснащення, їх призначення і застосування; основних принципів, правил та алгоритмів надання домедичної допомоги в секторі обстрілу, секторі укриття при веденні бойових дій та у міжбойовий період, відповідно до діючих стандартів і протоколів; способів відтягування, перенесення, переміщення пораненого з сектору обстрілу в сектор укриття; основних принципів сортування поранених та алгоритм його проведення при виникненні санітарних втрат, т.ч. масових; основних принципів медичної допомоги при бойовому стресі, заходи профілактики бойової втоми; основ ведення медичної облікової і звітної документації, правил заповнення медичної інформаційної картки; методики викладання та тематики занять з підготовки військовослужбовців з тактичної медицини;

Основними організаційними формами навчання є лекційні та практичні заняття. Лекції покликані підвищити інтерес слухачів до глибшого самостійного вивчення питань навчальної дисципліни. Практичні заняття закріплюють набуті на лекціях і під час самостійної підготовки знання та формують у слухачів навички, а семінарські заняття поглиблюють знання з цієї дисципліни.

Режим доступу до курсу на Навчальному порталі Української військово-медичної академії УВМА:

<https://mcdl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=474>

2. Мета викладання дисципліни

Головною метою викладання навчальної дисципліни “Тактична медицина” є удосконалення рівня теоретичних знань та практичних навичок з надання домедичної допомоги пораненим (хворим) в умовах ведення бойових дій.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни є:

- удосконалення слухачами теоретичних і практичних знань з основних принципів, правил та алгоритмів надання домедичної допомоги в секторі обстрілу, секторі укриття при веденні бойових дій та у міжбойовий період, відповідно до діючих стандартів і протоколів;
- удосконалення знань вимог керівних документів регламентують організацію та проведення підготовки військовослужбовців з тактичної медицини;
- удосконалення слухачами практичних навичок відтягування, перенесення, переміщення пораненого з сектору обстрілу в сектор укриття;
- удосконалення слухачами практичних навичок сортування поранених та алгоритм його проведення при виникненні санітарних втрат, т.ч. масових;
- відпрацювання питань з ведення та заповнювання документів військово-медичного обліку та звітності у воєнний час, заповнення медичної інформаційної картки;
- удосконалення слухачами теоретичних знань і практичних навичок щодо проведення занять з підготовки військовослужбовців з тактичної медицини.

4. Очікувані результати (компетентності)

4.1. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні знати:

- керівні документи, що регламентують організацію та проведення підготовки військовослужбовців з тактичної медицини;
- табельні індивідуальні та групові засоби медичного оснащення, їх призначення і застосування;
- основні принципи, правила та алгоритми надання домедичної допомоги в секторі обстрілу, секторі укриття при веденні бойових дій та у міжбойовий період, відповідно до діючих стандартів і протоколів;
- способи відтягування, перенесення, переміщення пораненого з сектору обстрілу в сектор укриття;
- основні принципи сортування поранених та алгоритм його проведення при виникненні санітарних втрат, т.ч. масових;
- основні принципи медичної допомоги при бойовому стресі, заходи профілактики бойової втоми;
- основи ведення медичної облікової і звітної документації, правила заповнення медичної інформаційної картки;
- методику викладання та тематику занять з підготовки військовослужбовців з тактичної медицини.

4.2. У процесі вивчення дисципліни слухачі повинні вміти:

- застосовувати табельні індивідуальні та групові засоби медичного оснащення, їх призначення і застосування;

надавати домедичну допомогу пораненим і ураженим в умовах бойової обстановки;

відтягувати, переносити, переміщати пораненого різними способами з сектору обстрілу в сектор укриття (евакуації);

організовувати та проводити сортування поранених при виникненні санітарних втрат (т.ч. масових) відповідно до алгоритму;

надавати медичну допомогу при бойовому стресі, проводити профілактику бойової втоми;

заповнювати та вести облікову і звітну документацію, медичну інформаційну картку;

організовувати та проводити заняття з тактичної медицини.

4.3. Компетенції, що набуваються під час засвоєння навчальної дисципліни:

4.3.1. Загальні компетенції

ЗК-1 Здатність здійснювати захист держави, її суверенітету, територіальну цілісність та недоторканність, бути вірним Військовій присязі, віддано служити народу України, сумлінно і чесно виконувати військовий обов'язок, непорушно дотримуватись Конституції України та законів України, наказів Міністра оборони України, інших нормативно-правових актів, норм міжнародного гуманітарного права, брати активну участь у суспільному житті, цікавитися суспільними проблемами

ЗК-3 Здатність використовувати базові теоретичні знання фундаментальних дисциплін для вирішення практичних завдань за призначенням

4.3.2. Військово-спеціальні компетентності за спеціалізацією (СКв)

СКв-4 Здатність організувати і здійснювати індивідуальну підготовку особового складу військової частини з тактичної медицини, спеціальну підготовку особового складу медичної служби, підтримувати бойову та мобілізаційну готовність медичної служби військової частини

4.4. Запланований результат навчання:

РНз-1 Виконувати службові обов'язки з непорушним дотриманням Конституції України та законів України, наказів Міністра оборони України, інших нормативно-правових актів, норм міжнародного гуманітарного права

РНз-2 Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.

РНз-8 Здатність організовувати тилове та медичне забезпечення військ (сил) в операціях (бойових діях)

РНв-4 Володіти основами організації і здійснення індивідуальної підготовки особового складу військової частини з тактичної медицини, спеціальної підготовки особового складу медичної служби, підтримання бойової та мобілізаційної готовності медичної служби військової частини

5. Пререквізити

“Тактична медицина” як навчальна дисципліна ґрунтується на вивченні слухачами УВМА загальновійськової підготовки, загальної тактики та управління повсякденною діяльністю військ й інтегрується з цими дисциплінами.

6. Тривалість курсу

Обсяг дисципліни: 2 кредити ECTS, 60 годин.

Лекції: 6 годин

Практичні заняття: 32 години

Форми контролю: проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань слухачів, поточний контроль, залік.

Теми, що розглядаються:

Тема 1. Основи тактичної медицини. Засоби медичного оснащення (індивідуальні та групові). Види ушкоджень. Алгоритми надання домедичної допомоги пораненим та постраждалим в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

Тема 2. Кровотечі: види, ознаки. Зупинка кровотечі в бойових (секторі обстрілу, укриття та евакуації) та небойових умовах.

Тема 3. Гостре порушення дихання: причини, ознаки, надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

Тема 4. Алгоритм проведення вторинного огляду. Надання домедичної допомоги при переломах, вивихах, розтягах в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах. Пошкодження м'яких тканин та захист рани. Профілактика ранової інфекції.

Тема 5. Організація та проведення переміщення пораненого в укриття в бойових (секторі обстрілу, укриття та евакуації) та небойових умовах.

Тема 6. Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка до евакуації.

Тема 7. Методологія проведення занять з тактичної медицини.

7. Інформація про викладача

Викладач	Середа Ірина Костянтинівна
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	доцент кафедри
Наукові інтереси	Організація медичного забезпечення військ (сил)
Контактний телефон викладача	067-936-26-07
E-mail викладача	mymilitarynato@gmail.com
Викладач	Микита Оксана Олександрівна
Вчений ступінь	кандидат медичних наук

Посада	доцент кафедри
Наукові інтереси	Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	098-977-41-42
E-mail викладача	mikitar_o@ukr.net
Викладач	Рудинська Софія Михайлівна
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	старший викладач кафедри
Наукові інтереси	Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	099-434-77-19
E-mail викладача	sun2003son@gmail.com
Викладач	Губар Анатолій Миколайович
Вчений ступінь	кандидат медичних наук
Посада	старший викладач кафедри
Наукові інтереси	Управління повсякденною діяльністю медичної служби
Контактний телефон викладача	050-177-94-99
E-mail викладача	hypotolyanus@gmail.com

8. Методи викладання

Денна форма навчання;

– фронтальна форма навчання, коли усі слухачі під контролем викладача виконують одне і теж завдання одночасно;

– індивідуальна форма навчання, коли слухачі виконують завдання послідовно, один за одним.

При цьому, залежно від необхідності досягнення рівнів знання чи вміння викладач повинен використовувати наступні методи.

За джерелами знань використовують методи навчання:

словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж, робота з літературою;

наочні – демонстрація, ілюстрація, спостереження;

практичні – практична робота, вирішення задачі, самостійна робота.

Інтерактивні методи – дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, ділова гра, кейс-метод.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи:

пояснювальний – викладач доводить готову інформацію різними засобами, а слухачі її сприймають, усвідомлюють та фіксують у пам'яті. Цей метод є одним із найбільш економічних способів передачі знань, передбачає використання таких засобів інформації, як слово (усне і друковане), різні;

наочні посібники, плакати, комп'ютерний ілюстраційний матеріал і т. ін. Знання, які отримані в результаті реалізації цього методу не формують вміння, цей метод використовується для досягнення рівня «Знати»;

репродуктивний головною ознакою якого є доведення і повторення способу діяльності, згідно завдання викладача;

проблемного викладу (використовується викладачем при постановці проблеми перед тими, хто навчається і подальшого її вирішення, але при цьому викладач показує шляхи рішення, розкриває хід своєї думки. Цей метод повинен застосовуватись викладачем під час проведення практичних занять. Безпосереднім результатом проблемного викладання повинно бути засвоєння слухачами способу і логіки вирішення конкретної проблеми, але ще без вміння застосовувати їх самостійно. Цей метод навчає слухачів способу отримання знань);

частково-пошуковий (евристичний) (для досягнення мети поступового наближення слухачів до самостійного вирішення проблем шляхом попереднього навчання виконання окремих елементів рішення. Використовується при виконанні практичних завдань, коли спосіб пошуку оптимального рішення визначає викладач, але рішення знаходить сам слухач;

дослідницький. є необхідним для повноцінного засвоєння досвіду організації медичного забезпечення. Викладач використовує його для забезпечення творчого застосування знань, оволодіння методами наукового пізнання, формування риси творчої діяльності є умовою формування зацікавленості, потребу в такій формі діяльності. Формами застосування цього методу є: завдання на самопідготовку.

За системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль та самоконтроль.

За основними етапами процесу: формування знань; формування умінь і навичок; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка.

9. Політика курсу

Слухач повинен:

- вчасно приходити на заняття.
- у випадку пропуску лекційних / практичних занять без поважної причини, слухач може бути не допущений до підсумкового контролю (заліку), або його підсумкова оцінка буде знижена;
- добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю;
- брати активну участь у практичних заняттях;
- бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими слухачами, зокрема під час обговорення питань на лекційних, практичних та семінарських заняттях;
- на свій вибір має підготувати один реферат / одну презентацію з матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення;
- слухач може перескласти підсумкову контрольну роботу у випадку отримання оцінки «незадовільно»;
- у випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю, слухач отримає «0» балів.

- неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес в УВМА.

Якщо слухач має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, слухач має право звернутися до начальника кафедри чи керівництва факультету.

10. Види контролю знань та методи їх проведення

Складовою частиною процесу навчання є система контролю та звітності слухачів за якістю засвоєння навчального матеріалу. Головна мета контролю полягає у забезпеченні наукового рівня придбаних слухачами знань, міцності сформованих у них вмінь та навичок.

Для визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- ✓ проведення попереднього тестування для визначення базового рівня знань слухачів;
- ✓ оцінювання слухача під час семінарських та практичних занять;
- ✓ проведення модульного контролю за кожним модулем (складання диференційованого заліку).

Оцінка успішності слухача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння дисципліни і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

Для тих слухачів, які не склали підсумковий модульний контроль (диференційований залік), по завершенню вивчення дисципліни передбачається термін для перескладання.

Методи поточного контролю: усне опитування, письмовий експрес контроль, виступи при обговоренні питань на практичних заняттях;

Методи самоконтролю: питання самоконтролю;

Методи підсумкового контролю: диференційований залік.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до слухачів на початку вивчення дисципліни.

Поточний контроль – оцінювання теоретичних знань і практичних навичок слухачів з конкретного змістового модуля (логічно завершеної частини навчальної дисципліни). Проводиться на всіх видах навчальних занять.

Форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються кафедрою. Основні форми поточного контролю: усне опитування, письмовий контроль, тестування, ситуаційні задачі, практичні завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Основна мета поточного контролю – постійне отримання викладачем інформації про якість засвоєння слухачами матеріалу навчальної дисципліни, перевірка готовності слухачів до виконання наступних навчальних завдань, а також управління їх навчальною мотивацією. Результати поточного контролю використовуються для коригування методів і засобів навчання та враховуються

на заліку. Кількість балів для визначення результатів поточного контролю залежить від рівня знань слухача, вміння використовувати їх при виконанні практичних завдань, навичок пошуку науково доведеної інформації в мережі Інтернет. Результати поточного контролю фіксуються в журналі обліку навчальних занять.

Самоконтроль призначений для самооцінки слухачами якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної теми навчальної дисципліни. З цією метою у завданнях на самостійну підготовку передбачаються питання для самоконтролю.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді диференційованого заліку в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Слухач не може бути звільнений від здачі підсумкового контролю і отримати оцінку з навчальної дисципліни «Організація медичного забезпечення військ» автоматично.

По закінченню вивчення навчальної дисципліни за умов здачі усіх передбачених програмою контрольних заходів слухач складає диференційований залік.

Форма проведення контролю (усна, письмова, комбінована), зміст і структура контрольних завдань, білетів та критерії оцінювання обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються начальником кафедри не пізніше ніж за місяць до початку складання контрольного заходу. Названі матеріали дійсні протягом навчального року, вони є складовою навчально-методичної документації з дисципліни і зберігаються на кафедрі. Можливе поєднання різних форм контролю.

11. Шкала оцінок

Максимальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних занять, дорівнює 80 балам. За залік слухач може набрати максимально 53 бали.

Рейтингова оцінка слухача з дисципліни “Тактична медицина” складається з балів, що він отримує **під час вивчення дисципліни:**
виконання 16 практичних завдань;
проведення заліку.

Бали, які слухач отримав під час всіх передбачених практичних занять складають 60% від рейтингової оцінки, за залік – 40% відповідно. Підвищити оцінку можливо за рахунок виконання індивідуального завдання.

Система оцінювання за дисципліну

Робота на практичних, самостійних та семінарських заняттях з дисципліни “Тактична медицина”.

Оцінка за одну відповідь дорівнює:

- повне та самостійне виконання практичного завдання або повна та обґрунтована відповідь на запитання 5;
- неповне, але самостійне виконання практичного завдання або повна відповідь на запитання 4;
- виконання практичного завдання за допомогою викладача або неповна відповідь на запитання 3;
- слухачі не здатний виконати практичне завдання навіть за допомогою викладача або відсутня відповідь на запитання 2.

Максимальна кількість балів на всіх практичних та семінарських заняттях дорівнює:

$$16 \times 5 = 80$$

Мінімальна кількість балів, яку слухач може набрати під час всіх передбачених практичних та семінарських занять з дисципліни, дорівнює:

$$16 \times 3 = 48$$

Індивідуальне завдання

Вага індивідуального завдання не повинна перевищувати коефіцієнт 0,1 від загальної кількості балів. За відпрацьоване індивідуальне завдання слухач отримує від 5 до 8 балів.

Критерії оцінювання занять з дисципліни “Тактична медицина”

Тема	Максимальний бал	Мінімальний бал
Тема 1	15	9
Тема 2	10	6
Тема 3	10	6
Тема 4	10	6
Тема 5	10	6
Тема 6	10	6
Тема 7	15	9
Всього	80	48
Індивідуальне завдання	8	5
Залік	53	32
Разом сума балів	141	85

Умови допуску до заліку

Залік здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті.

Слухач допускається до **заліку**, якщо він до початку заліку ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни) та при вивченні дисципліни набрав кількість балів, не меншу за мінімальну (53 бали).

Умови допуску до комплексного іспиту

Слухач допускається до комплексного іспиту, якщо він ліквідував заборгованість за всіма видами робіт, які передбачені робочим навчальним планом (робочою програмою навчальної дисципліни), набрав не менше 85 балів.

Критерії оцінювання заліку

Максимальна кількість балів, що може отримати слухач за залік дорівнює 53, а мінімальна – 32.

Критерії	Бали
повна відповідь на питання білету	53
не повна відповідь на питання білету	43
часткова відповідь на питання білету	32
відповідь на питання білету містить грубі помилки	0
відсутність відповіді на теоретичне питання білету	0

Порядок застосування рейтингової системи оцінювання

Рейтингова система оцінювання успішності з навчальної дисципліни доводиться слухачам на першому занятті.

Рейтингова оцінка (сума балів), яку слухач набрав з навчальної дисципліни за результатом всіх видів навчальних занять, доводиться до слухача на останньому занятті.

Рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни визначається як сума рейтингового балу, що слухач набрав протягом навчальних занять та рейтингового балу за результатами відповідей на заліку.

Для визначення оцінки за шкалою ЄКТС та національною шкалою рейтингова оцінка (в балах) навчальної дисципліни ® переводиться згідно з таблицею.

Рейтингова оцінка	Відсоткове співвідношення	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
127-141	90-100	A	відмінно
116-126	82-89	B	добре
106-115	75-81	C	
95-105	67-74	D	задовільно
85-94	60-66	E	
49-84	35-59	FX	незадовільно
1-48	1-34	F	

Навчальна дисципліна зараховується слухачу, якщо він набрав не менше 85 бали (48 за поточну діяльність, 5 за індивідуальне завдання та 32 за залік).

Отримані результати вносять до відомості обліку успішності.

12. Структура та розподіл навчального часу з тем і видів навчальних занять з навчальної дисципліни «Тактична медицина»

№ з/п	Види навчальних занять, індивідуальні завдання та їх номери, контрольні заходи	Кількість годин	Із них		Номери семестрів, назва змістового модуля, тем і занять, навчальні питання	Матеріально-технічне забезпечення	Інформаційно-методичне забезпечення
			Навчальні заняття	Самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Основи тактичної медицини. Засоби медичного оснащення (індивідуальні та групові). Види ушкоджень. Алгоритми надання домедичної допомоги пораненим та постраждалим в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.							
1	Лекція	2	2		1. Основи тактичної медицини. Статистичні показники смертності на полі бою. Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги. Сектори поля бою. Обсяг та алгоритми домедичної допомоги в секторах. 2. Табельні засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовців: аптечка медична загальновійськова індивідуальна. Правила користування засобами аптечки медичної загальновійськової індивідуальної. 3. Табельні засоби групового медичного оснащення бойового медика, старшого бойового медика: наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова. 4. Перев'язувальні засоби. Види перев'язувальних засобів. Засоби для зупинки кровотечі хімічні (на тканинній основі): види, механізм дії. Оклюзійні наліпки: плівкові та клапанні. 5. Первинний огляд за алгоритмом САВС. 6. Алгоритм надання домедичної допомоги при болю (сектор укриття, сектор евакуації). 7. Бойовий стрес: ознаки, профілактика. Основні принципи роботи з бойовим стресом. Алгоритм надання домедичної допомоги при розладах поведінки. Надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах. 8. Бойова втома: ознаки, профілактика та надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах. 9. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. MIST REPORT: призначення, застосування.	1. Текст лекції. 2. Набір схем, таблиць. 3. Презентація лекції Infocus.	№1. С.18-34. №3. С. 5-28 №4. №6. №7. №9. №10. С.11-13. №11. С.33-57.

2	Практичне заняття	6	6		Практичне заняття №1 Табельні засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовців: аптечка медична загальновійськова індивідуальна. Правила користування засобами аптечки медичної загальновійськової індивідуальної. Табельні засоби групового медичного оснащення бойового медика, старшого бойового медика: наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова. Перев'язувальні засоби. Види перев'язувальних засобів. Засоби для зупинки кровотечі хімічні (на тканинній основі): види, механізм дії. Оклюзійні наліпки: плівкові та клапанні. Практичне заняття №2 Первинний огляд за алгоритмом САВС. Алгоритм надання домедичної допомоги при болю (сектор укриття, сектор евакуації). Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. MIST REPORT: призначення, застосування. Практичне заняття №3 Бойовий стрес: ознаки, профілактика. Основні принципи роботи з бойовим стресом. Алгоритм надання домедичної допомоги при розладах поведінки. Надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах. Бойова втома: ознаки, профілактика та надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. АМЗІ. 3. Наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова	№1. С.18-34. №3. С. 5-28 №4. №6. №7. №9. №10. С.11-13. №11. С.33-57.
3	Самостійна робота	4	-	4	Первинний огляд за алгоритмом САВС. Алгоритм надання домедичної допомоги при болю (сектор укриття, сектор евакуації).	1. Методична розробка на самостійну роботу.	№1. С.18-34. №3. С. 5-28 №4. №6. №7. №9. №10. С.11-13. №11. С.33-57.
Тема 2. Кровотечі: види, ознаки. Зупинка кровотечі в бойових (секторі обстрілу, укриття та евакуації) та небойових умовах.							
4	Практичне заняття	4	4	-	Практичне заняття №1 Кровотечі: види, ознаки. Критичні кровотечі. Алгоритм зупинки кровотечі. Пальцьове притиснення магістральної судини. Зупинка кровотечі максимальним згинанням кінцівок. Правила та техніка накладання різних видів джгутів, їхні переваги та недоліки. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі. Практичне заняття №2 Особливості застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Види хімічних засобів для зупинки кровотечі. Техніка тампонування рани. Техніка накладання тиснучої пов'язки за допомогою табельних (ППП, багатофункціональний бандаж) та підручних засобів.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. Підручні та табельні засоби для зупинки кровотеч	№1. С.18-34. №10. С.55-67. №11. С.148-161.
5	Самостійна робота	3	-	3	Правила та техніка накладання різних видів джгутів, їхні переваги та недоліки. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі. Особливості застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Види хімічних засобів для зупинки кровотечі. Техніка тампонування рани. Техніка накладання тиснучої пов'язки за допомогою табельних (ППП, багатофункціональний бандаж) та підручних засобів.	1. Методична розробка на самостійну роботу.	№1. С.18-34. №10. С.55-67. №11. С.148-161.

10	Практичне заняття	4	4		Практичне заняття №1 Загальні положення. Техніка переміщення. Оцінка обстановки. Способи наближення до поранених з врахуванням тактичної обстановки. Переміщення постраждалого однією, двома та більше особами. Практичне заняття №2 Основні тактико-технічні характеристики броньованої та автомобільної техніки. Особливості вилучення постраждалих з бойових броньованих машин та надання їм домедичної допомоги.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. АМЗІ. 3. Засоби для вилучення постраждалих з бойових броньованих машин	№10. С.99-111. №11. С.251-265.
11 1	Самостійна робота	2		2	Загальні положення. Техніка переміщення. Оцінка обстановки. Способи наближення до поранених з врахуванням тактичної обстановки. Переміщення постраждалого однією, двома та більше особами. Основні тактико-технічні характеристики броньованої та автомобільної техніки. Особливості вилучення постраждалих з бойових броньованих машин та надання їм домедичної допомоги.	1. Методична розробка на самостійну роботу.	№10. С.99-111. №11. С.251-265.
Тема 6. Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка до евакуації							
12	Практичне заняття	4	4		Практичне заняття №1 Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка постраждалого до евакуації. Практичне заняття №2 Тактико-технічні характеристики евакуаційних засобів. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. АМЗІ. 3. Засоби для надання домедичної допомоги під час транспортування	№8. С.48-56. №11. С.266-285. №12. С.4-12
13	Самостійна робота	2		2	Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка постраждалого до евакуації. Тактико-технічні характеристики евакуаційних засобів. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.	1. Методична розробка на самостійну роботу.	№8. С.48-56. №11. С.266-285. №12. С.4-12
Тема 7. Методологія проведення занять з тактичної медицини							
14	Практичне заняття	6	6		Практичне заняття №1 Завдання, зміст та організація підготовки з тактичної медицини. Обладнання і оснащення класу підготовки з тактичної медицини. Практичне заняття №2 Організація заняття за стандартом підготовки військовослужбовців з тактичної медицини Практичне заняття №3 Проведення заняття за стандартом підготовки військовослужбовців з тактичної медицини.	1. Методична розробка на практичне заняття. 2. АМЗІ. Наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова	№10. С.6-11.
15	Самостійна робота	4		4	Організація та проведення заняття за стандартом підготовки військовослужбовців з тактичної медицини	1. Методична розробка на самостійну роботу.	№10. С.6-11.

13. Завдання для самостійної роботи

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено такі індивідуальні завдання:

1. Основи тактичної медицини. Статистичні показники смертності на полі бою. Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги. Сектори поля бою. Обсяг та алгоритми домедичної допомоги в секторах.

2. Табельні засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовців: аптечка медична загальновійськова індивідуальна. Правила користування засобами аптечки медичної загальновійськової індивідуальної.

3. Табельні засоби групового медичного оснащення бойового медика, старшого бойового медика: наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова.

4. Перев'язувальні засоби. Види перев'язувальних засобів. Засоби для зупинки кровотечі хімічні (на тканинній основі): види, механізм дії. Оклюзійні наліпки: плівкові та клапанні.

5. Первинний огляд за алгоритмом САВС.

6. Алгоритм надання домедичної допомоги при болю (сектор укриття, сектор евакуації).

7. Бойовий стрес: ознаки, профілактика. Основні принципи роботи з бойовим стресом. Алгоритм надання домедичної допомоги при розладах поведінки. Надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

8. Бойова втома: ознаки, профілактика та надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

9. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. MIST REPORT: призначення, застосування.

10. Кровотечі: види, ознаки. Критичні кровотечі. Алгоритм зупинки кровотечі.

11. Пальцьове притиснення магістральної судини. Зупинка кровотечі максимальним згинанням кінцівок.

12. Правила та техніка накладання різних видів джгутів, їхні переваги та недоліки.

13. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.

14. Особливості застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Види хімічних засобів для зупинки кровотечі. Техніка тампонування рани.

15. Техніка накладання тиснучої пов'язки за допомогою табельних (ППП, багатофункціональний бандаж) та підручних засобів.

16. Перевірка реакції пораненого на подразники. Розміщення пораненого. Відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Визначення наявності дихання у пораненого.

17. Показання, протипоказання та техніка постановки назофарингіального повітропроводу.

18. Переведення пораненого в стабільне положення, показання та техніка проведення.

19. Пневмоторакс: причини, види, ознаки, домедична допомога при різних видах пневмотораксу. Накладання оклюзійної пов'язки за допомогою табельних та підручних засобів.

20. Алгоритм проведення вторинного огляду. Основні ознаки переломів. Домедична допомога при переломах. Загальні принципи накладання шин. Імобілізація табельними та підручними засобами. Алгоритм надання домедичної допомоги при переломах кісток (сектор укриття, сектор евакуації).

21. Ознаки забою, розтягу, вивиху. Домедична допомога при забоях, розтягах і розривах зв'язок, вивихах. Огляд постраждалого та надання домедичної допомоги на предмет інших ушкоджень.

22. Загальні положення. Техніка переміщення. Оцінка обстановки. Способи наближення до поранених з врахуванням тактичної обстановки.

23. Переміщення постраждалого однією, двома та більше особами.

24. Основні тактико-технічні характеристики броньованої та автомобільної техніки. Особливості вилучення постраждалих з бойових броньованих машин та надання їм домедичної допомоги

25. Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка постраждалого до евакуації. Тактико-технічні характеристики евакуаційних засобів. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

26. Завдання, зміст та організація підготовки з тактичної медицини. Обладнання і оснащення класу підготовки з тактичної медицини.

27. Організація та проведення заняття за стандартом підготовки військовослужбовців з тактичної медицини.

14. Питання до заліку

1. Основи тактичної медицини. Статистичні показники смертності на полі бою. Поняття домедичної допомоги. Основні принципи надання домедичної допомоги. Сектори поля бою. Обсяг та алгоритми домедичної допомоги в секторах.

2. Табельні засоби індивідуального медичного оснащення військовослужбовців: аптечка медична загальновійськова індивідуальна. Правила користування засобами аптечки медичної загальновійськової індивідуальної.

3. Табельні засоби групового медичного оснащення бойового медика, старшого бойового медика: наплічник бойового медика, наплічник старшого бойового медика, сумка медична військова.

4. Перев'язувальні засоби. Види перев'язувальних засобів. Засоби для зупинки кровотечі хімічні (на тканинній основі): види, механізм дії. Оклюзійні наліпки: плівкові та клапанні.

5. Первинний огляд за алгоритмом САВС.

6. Алгоритм надання домедичної допомоги при болю (сектор укриття, сектор евакуації).

7. Бойовий стрес: ознаки, профілактика. Основні принципи роботи з бойовим стресом. Алгоритм надання домедичної допомоги при розладах поведінки. Надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

8. Бойова втома: ознаки, профілактика та надання домедичної допомоги в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

9. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. MIST REPORT: призначення, застосування.

10. Кровотечі: види, ознаки. Критичні кровотечі. Алгоритм зупинки кровотечі.

11. Пальцьове притиснення магістральної судини. Зупинка кровотечі максимальним згинанням кінцівок.

12. Правила та техніка накладання різних видів джгутів, їхні переваги та недоліки.

13. Використання підручних засобів для зупинки кровотечі.

14. Особливості застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Види хімічних засобів для зупинки кровотечі. Техніка тампонування рани.

15. Техніка накладання тиснучої пов'язки за допомогою табельних (ППП, багатофункціональний бандаж) та підручних засобів.

16. Перевірка реакції пораненого на подразники. Розміщення пораненого. Відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів. Визначення наявності дихання у пораненого.

17. Показання, протипоказання та техніка постановки назофарингіального повітропроводу.

18. Переведення пораненого в стабільне положення, показання та техніка проведення.

19. Пневмоторакс: причини, види, ознаки, домедична допомога при різних видах пневмотораксу. Накладання оклюзійної пов'язки за допомогою табельних та підручних засобів.

20. Алгоритм проведення вторинного огляду. Основні ознаки переломів. Домедична допомога при переломах. Загальні принципи накладання шин. Імобілізація табельними та підручними засобами. Алгоритм надання домедичної допомоги при переломах кісток (сектор укриття, сектор евакуації).

21. Ознаки забою, розтягу, вивиху. Домедична допомога при забоях, розтягах і розривах зв'язок, вивихах. Огляд постраждалого та надання домедичної допомоги на предмет інших ушкоджень.

22. Загальні положення. Техніка переміщення. Оцінка обстановки. Способи наближення до поранених з врахуванням тактичної обстановки.

23. Переміщення постраждалого однією, двома та більше особами.

24. Основні тактико-технічні характеристики броньованої та автомобільної техніки. Особливості вилучення постраждалих з бойових броньованих машин та надання їм домедичної допомоги

25. Організація та проведення сортування при виникненні масових санітарних втрат. Підготовка постраждалого до евакуації. Тактико-технічні характеристики евакуаційних засобів. Організація надання домедичної допомоги під час транспортування в бойових (секторі укриття та евакуації) та небойових умовах.

26. Завдання, зміст та організація підготовки з тактичної медицини. Обладнання і оснащення класу підготовки з тактичної медицини.

27. Організація та проведення заняття за стандартом підготовки військовослужбовців з тактичної медицини.

15. Рекомендована література

15.1. Основна (базова) література:

1. Військові статuti Збройних Сил України. – К.: Воєнне видавництво України «Варта», 2004. – 535с.

2. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: «МП Леся», 2007. – 482 с.

3. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Рощіна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.

4. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2017 – 400 с.

5. Збереження психічного здоров'я військовослужбовців в зоні застосування військ (сил) у відповідності до стандартів країн НАТО: організаційно-методичні вказівки / А.В. Швець, В.В. Стеблюк, А.П. Казмірчук та ін. // під заг. ред. О.В. Друзя та Гічуна В.С. – К., 2017. – 78 с.

6. Наказ МО України, МОЗ України, МОН України від 29.06.2016 року № 322/631/709 «Про затвердження Інструкції про організацію військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу медичної служби» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1070-16>.

7. Наказ МОЗ України від 05.01.2014 року № 34 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>.

8. Наказ МО України від 09.12.2015 № 702 «Про затвердження Положення про психологічну реабілітацію військовослужбовців Збройних Сил України, які брали участь в антитерористичній операції, під час відновлення

боездатності військових частин (підрозділів)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0237-16>.

9. Наказ МОЗ України від 23.01.2016 року N 121 «Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при посттравматичному стресовому розладі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://moz.gov.ua/ua/portal/dn_20160223_0121.html.

10. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: «МП Леся», 2014. – 492 с.

11. Планування медичного забезпечення механізованого батальйону в умовах ведення оборонного бою / Бадюк М.І., Солярик В.В., Ковида Д.В., Козачок В.Ю., Серeda I.K., Микита О.О., Бірюк I.Г. – К.: «МП Леся», 2016. – 96 с.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.02.2012 року № 48 (зі змінами) «Про Порядок проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0438-09>.

13. Стандарт підготовки І-СТ-3 (видання перше): індивідуальна підготовка військовослужбовця з тактичної медицини. – К, МП «Леся». – 2015. – 140 с.

14. Стандарт підготовки: фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї). – К, МП «Леся». – 2015. – 356 с.

15. NATO STANAG 2549 / AMedP-24: Emergency care in the operational environment. – 2011. – 348 p.

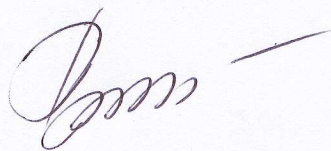
15.2. Сайти ресурсів інформаційно-телекомунікаційної мережі «Інтернет» для освоєння дисципліни:

1. Сайт Верховної Ради України: Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Сайт Міністерства оборони України: Режим доступу: <http://www.mil.gov.ua/>.

Провідний лектор:

Старший викладач кафедри організації медичного забезпечення збройних сил
кандидат медичних наук
підполковник медичної служби

Софія РУДИНСЬКА